

MYHFS 2026:4

Utkom från trycket
den 28 januari 2026

Myndigheten för yrkeshögskolans föreskrifter om specialiserande utbildningar inom yrkeshögskolan med inriktning operations- och anestesisjukvård för undersköterskor;

beslutade den 20 januari 2026.

Myndigheten för yrkeshögskolan föreskriver följande med stöd av 2 kap. 7–9 §§ förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan för specialiserande utbildningar inom yrkeshögskolan med inriktning operations- och anestesisjukvård för undersköterskor.

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas av den som enligt 1 kap. 1 § förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan ansöker om att anordna en utbildning med inriktning operations- och anestesisjukvård för undersköterskor och enligt 2 kap. 3 § förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan anordnar yrkeshögskoleutbildning med operations- och anestesisjukvård.

2 § Bestämmelser om förkunskapskrav finns i Myndigheten för yrkeshögskolans föreskrifter (MYHFS 2023:5) om särskilda förkunskapskrav för specialiserande yrkeshögskoleutbildningar för undersköterskor.

Utbildningens omfattning

3 § Utbildningarna ska omfatta 200 yrkeshögskolepoäng och ska avslutas med en yrkeshögskoleexamen.

Utbildningens innehåll

4 § Utbildningarna ska ge de kunskaper, färdigheter och kompetenser som redovisas i bilaga 1.

5 § Kursernas benämning, antal yrkeshögskolepoäng, mål och innehåll ska följa det som redovisas om kursplanerna i bilaga 2.

MYHFS 2026:4

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 mars 2026 och tillämpas första gången på ansökningar om att en utbildning ska ingå i yrkeshögskolan som ges in till myndigheten under 2026.

MAGNUS WALLERÅ

Emelie Forsberg

Kunskaper, färdigheter och kompetenser

För yrkeshögskoleexamen med inriktning operations- och anestesisjukvård ska den studerande uppnå sådana kunskaper, färdigheter och kompetenser som anges nedan.

Kunskaper

Den studerande ska ha:

- kunskaper om för yrkesrollen relevanta författningar och rutiner som styr verksamheten,
- kunskaper om den perioperativa processen,
- kunskaper om strategier vid akuta tillstånd och händelser i operationsmiljö,
- kunskaper om etiska principer,
- kunskaper om de olika professionerna i arbetsteamet,
- kunskaper om medicinteknisk utrustning inom operations- och anestesisjukvård,
- kunskaper om övervakning av patienter i samband med operations- och anestesisjukvård,
- kunskaper om det strukturerade omhändertagandet vid akuta situationer och undersköterskans roll i sådana situationer,
- specialiserade kunskaper om planering inför operation och intraoperativ omvårdnad, och
- specialiserade kunskaper om vårdhygien och aseptik.

Färdigheter

Den studerande ska ha färdigheter i att:

- hantera medicinteknisk utrustning,
- förbereda akuta patienter för omedelbar vård eller avtransport,
- omhänderta elektiva och akuta patienter,
- bemöta patienter och deras anhöriga med ett professionellt förhållningssätt,
- förbereda och iordningställa inför intraoperativa ingrepp och behandling,
- samarbeta med andra professioner i teamet,
- omsätta för undersköterskan tillämpliga författningar och riktlinjer,
- kommunicera åtaganden och lösningar inom området på minst ett främmande språk,
- identifiera patient- och miljörelaterade riskfaktorer och reflektera över relevanta omvårdnadsåtgärder, och
- upprätthålla sterilitet i operationssalen för att förebygga infektioner.

Kompetenser

Den studerande ska ha kompetenser för att:

- självständigt kunna använda dokumentationssystem samt tillämpa regler och rutiner för dokumentationen,
- självständigt kunna reflektera över egna kunskaper och färdigheter i syfte att främja kontinuerligt lärande och professionell utveckling,

MYHFS 2026:4

- identifiera patient – och miljörelaterade riskfaktorer och utifrån dessa reflektera över relevanta omvårdnadsåtgärder, och
- ge personcentrerad vård och ansvara för det perioperativa omhändertagandet.

Kursernas benämning, antal yrkeshögskolepoäng, innehåll och mål

Anestesisjukvård

30 yrkeshögskolepoäng

Kursens huvudsakliga innehåll

Kursen ger en introduktion till anestesiundersköterskans roll i förberedande av anestesisjukvård och operationsrum, den assisterande rollen samt hur uppkoppling och hantering av medicinteknisk utrustning går till. Den ger även tid för reflektion över förhållningssätt och teamarbete. Kursen inkluderar både teoretisk undervisning och praktisk träning.

Kursens mål

Målet med kursen är att den studerande ska kunna:

- redogöra för tillvägagångssätten för övervakning och utförande av lokal och generell anestesisjukvård, analgesi och sedering i samband med operationssjukvård, undersökningar och behandlingar,
- redogöra för avvikelserapportering till anestesisjuksköterskan,
- förklara assistering vid anestesisjukvård,
- redogöra för undersköterskans uppgifter efter anestesisjukvård, och
- redogöra för olika typer av anestesimetoder och deras användningsområden.

Arbete i team vid operations- och anestesisjukvård

15 yrkeshögskolepoäng

Kursens huvudsakliga innehåll

Kursen behandlar vem som gör vad i teamarbetet. Den studerande ges också tillfälle att träna på teamarbete vid både rutinmässiga ingrepp och vid akuta situationer genom simulerade arbetssituationer.

Kursens mål

Målet med kursen är att den studerande ska kunna:

- ange vilka professioner som kan ingå i ett operationsteam och beskriva deras respektive funktion och ansvarsområde,
- beskriva de olika professionernas ansvarsområde vid akuta och oväntade tillstånd samt ange åtgärder för att minimera skador,
- förklara vikten av strukturerad kommunikation och redogöra för risker som kan uppstå vid bristande kommunikation, och
- tillämpa teamarbete vid akuta och planerade vårdssituationer.

20 yrkeshögskolepoäng

Kursens huvudsakliga innehåll

Fördjupning av innehållet i ett arbetsområde inom operations- och anestesisjukvård med anknytning till någon, eller några av de teoretiska kurserna i utbildningen tillsammans med erfarenheter från kurserna lärande i arbete inom motsvarande område.

Kursens mål

Målet med kursen är att den studerande ska kunna:

- självständigt analysera kunskaper och färdigheter så att det leder till vidare lärande och professionell utveckling inom området, och
- tillämpa ett källkritiskt förhållningssätt.

Handledning och kommunikation

20 yrkeshögskolepoäng

Kursens huvudsakliga innehåll

Den studerande lär sig att handleda elever och studerande i olika vårdrelaterade situationer. Kursen syftar även till att utveckla de studerandes förmåga att bemöta och kommunicera med patienter och anhöriga på ett professionellt sätt.

Kursens mål

Målet med kursen är att den studerande ska kunna:

- tillämpa ett professionellt förhållningssätt i mötet med patienter och deras anhöriga,
- använda pedagogiska strategier vid handledning av elever och studerande,
- föra samtal på ett främmande språk,
- föreslå lämpligt bemötande med hänsyn till mottagarens kulturella bakgrund, och
- använda olika strategier vid svåra samtal samt beskriva vikten av ett empatiskt förhållningssätt i arbetet.

Lagstiftning, patientsäkerhet och kvalitetsledning

15 yrkeshögskolepoäng

Kursens huvudsakliga innehåll

Kursen ger en introduktion till reglering och kvalitetssäkring inom operations- och anestesisjukvård. De studerande ska få förståelse för hur ett förebyggande arbete kan stärka patientsäkerheten och på vilket sätt detta tillsammans med kvalitetsledning kan integreras i den dagliga verksamheten. Vidare tar kursen upp hur organisationen kan byggas upp och utvecklas för att säker-

Kursens mål

Målet med kursen är att den studerande ska kunna:

- förklara hur och varför vården inom operations- och anestesisjukvård är organiserad på det sätt som den är,
- redogöra för regler och rutiner för perioperativ dokumentation,
- beskriva de regler och styrdokument som tillämpas inom verksamhetsområdet,
- ge exempel på hur kvalitets- och utvecklingsarbete kan genomföras,
- beskriva hur AI och annan teknik kan användas i kvalitets- och utvecklingsarbetet, och
- redogöra för hur ett fungerande kvalitetsarbete kan säkerställa god arbetsmiljö och patientsäkerhet.

Lärande i arbete 1

25 yrkeshögskolepoäng

Kursens huvudsakliga innehåll

Kursen ska ge de studerande möjlighet att omsätta teoretisk kunskap i praktisk färdighet i att utföra personcentrerad vård inom operations- och anestesisjukvård. Kursen ger den studerande möjlighet att medverka vid operativa ingrepp, olika anestesiformer, undersökningar och behandlingar. Det ingår även att under handledning få prova på att hantera medicinteknisk utrustning, arbeta i team, assistera övrig personal samt dokumentera omvårdnadsinsatser.

Kursens mål

Målet med kursen är att den studerande ska kunna:

- redogöra för och värdera symtom,
- beskriva symtom och förändringar hos patienten och rapportera dessa vidare,
- använda medicinteknisk apparatur som finns att tillgå inom verksamhetsområdet,
- tillämpa teoretisk kunskap i praktiskt arbete,
- reflektera kring teamarbetet, och
- dokumentera och utvärdera olika omvårdnadsmoment.

Lärande i arbete 2

25 yrkeshögskolepoäng

Kursens huvudsakliga innehåll

Kursen bygger vidare på kunskaper från Lärande i arbete 1 och den studerande ska med större självständighet medverka i det praktiska utförandet av operations- och anestesisjukvård. Den studerande ska genom kursen utveckla ett

professionellt förhållningssätt i möte med patient, närstående och kollegor samt använda sina teoretiska kunskaper och arbeta effektivt i team med en undersköterskas arbetsuppgifter inom operations- och anestesisjukvård.

Kursens mål

Målet med kursen är att den studerande ska kunna:

- redogöra för bedömning och planering av patientens behov av omvårdnad utifrån undersköterskans roll,
- självständigt föreslå och tillämpa relevanta omvårdnadsåtgärder under den perioperativa processen,
- samverka med övriga professioner i teamet vid rutinmässiga och akuta situationer, och
- visa hur övervakning och monitorering av patienter går till vid operations-sjukvård.

Medicinteknik och medicinteknisk utrustning

15 yrkeshögskolepoäng

Kursens huvudsakliga innehåll

Kursen behandlar hantering av medicinteknisk utrustning inom operations- och anestesisjukvård. Den studerande ska få en förståelse för vilken roll rätt hantering av den medicintekniska utrustningen spelar för en trygg och effektiv vård. Särskild tonvikt läggs på hygien, smittspridning, säkerhetsföreskrifter och felsökning. Kursen innehåller även strålsäkerhet och MR- säkerhet. Kursen inkluderar både teoretisk undervisning och praktisk träning.

Kursens mål

Målet med kursen är att den studerande ska kunna:

- redogöra för och använda vanligt förekommande medicinteknisk utrustning och dess användningsområden inom operations- och anestesisjukvård,
- beskriva hygienaspekter och förhindra smittspridning i samband med användning av medicinteknisk utrustning,
- tillämpa säkerhetsföreskrifter och rutiner, inklusive MR-säkerhet och strålsäkerhet, och
- föreslå felsökning av medicinteknisk utrustning.

Operationssjukvård

35 yrkeshögskolepoäng

Kursens huvudsakliga innehåll

Kursen syftar till att ge de studerande möjlighet att använda sina kunskaper från andra kurser och sätta dem i ett sammanhang för att få en helhetsbild av arbetsprocesserna inom operationssjukvård. De studerande kommer att få djupgående insikt i hur patienter och operationsrum förbereds inför operation samt hur medicinteknisk utrustning ansluts och hanteras under den periopera-

tiva processen. Kursen inkluderar både teoretisk undervisning och praktisk träning som inkluderar risk- och smittförebyggande arbetet. Kursen integrerar teori och praktik genom metodövningar och simuleringar.

MYHFS 2026:4

Kursens mål

Målet med kursen är att den studerande ska kunna:

- tillämpa personcentrerad vård,
- redogöra för perioperativa förberedelser,
- redogöra för patient- och miljörelaterade risker och utifrån dessa föreslå riskförebyggande åtgärder, beskriva hur förberedelser inför operationssjukvård går till i form av uppdukning av sterilt material, kontroll av instrument och förberedelse av patient,
- förklara undersköterskans roll och sammanfatta vilka moment som ingår under operationssjukvård samt efter operation, och
- beskriva hygienrutiner och smittförebyggande åtgärder enligt gällande riktlinjer.

